

Rovvilterstatning for tamrein og sau 2019

Fylkesmannen i Trøndelag har nå sluttbehandlet i alt 364 søknader om erstatning for tap av rein eller sau til fredet rovvilt i 2019. I alt ble det utbetalt 30.4 millioner kroner til sau- og reineiere for tap av dyr til fredet rovvilt.

Fylkesmannen i Trøndelag mottok 301 søknader om erstatning for sau og 63 søknader om erstatning for tap av tamrein for 2019. Dette er på om lag samme nivå som for 2018, da Fylkesmannen mottok 62 søknader om tamreinerstatning og 318 søknader om saueerstatning.

Dette er en kort oppsummering av relevante tall for Trøndelag 2019. Tallene som presenteres er ikke endelige, men gir et godt bilde for 2019. Tallene kan bli noe justert ettersom Fylkesmannen har mottatt meldinger om hjemkomne sau som vil medføre korrigerende vedtak, samt at behandling av klager på vedtak også vil kunne gi endringer i antall dyr det gis erstatning for.

Foto: Ingo M. Danielsen

Erstatning for tamrein tapt til fredet rovvilt i Trøndelag

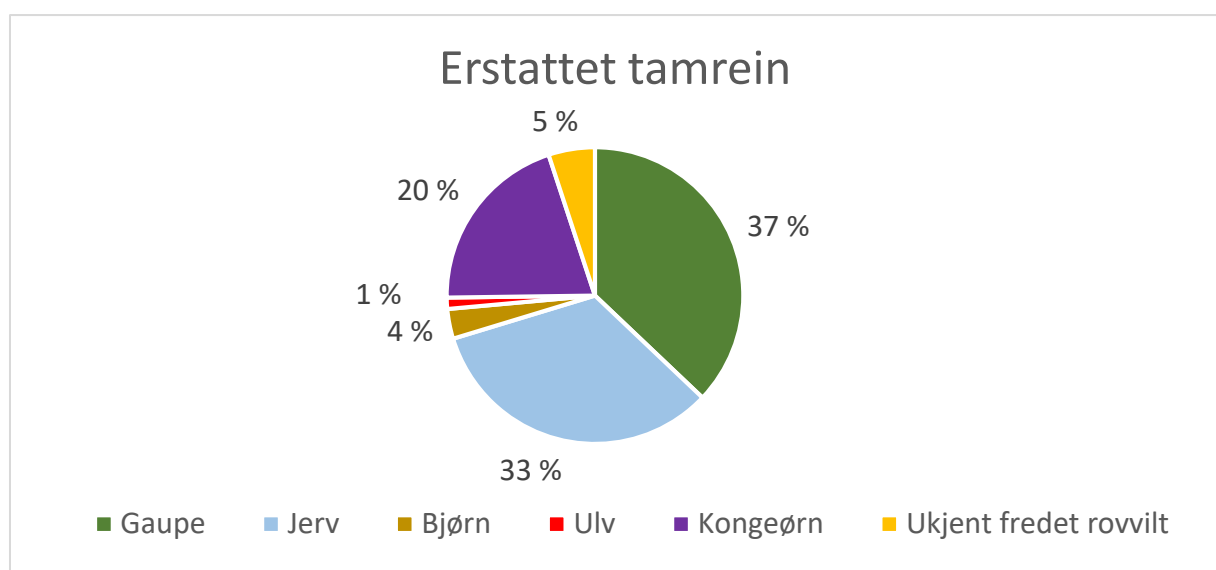
Totalt antall tamrein ved reindriftsårets start var 24387 dyr. Dette var før kalving. Antall kalv født våren 2018 var 18478. Det totale antall tapte rein i Trøndelag var 7840 dyr og av disse er 6985 meldt som tapt til fredet rovvilt.

Flest rein erstattes som tapt til gaupe (37 %), deretter jerv (33 %), kongeørn (20 %), bjørn 4 %, ulv 1 % og ukjent fredet rovvilt (5 %), se figur 1. Ukjent fredet rovvilt er en kategori som Statens

Naturoppsyn og Fylkesmannen bruker når vi antar at fredet rovvilt er skadevolder, men ikke sikkert kan stadfeste hvilken rovviltart som er skadevolder.

Tabell 1 Antall erstattede tamrein i Trøndelag reindriftsåret 2018/2019, fordelt på reinens alder og kjønn og skadevoldende rovviltart.

	Okse	Kalv	Simle	Totalt
Gaupe	45	609	430	1084
Jerv	44	630	297	971
Bjørn	1	92	2	95
Ulv	3	23	10	36
Kongeørn	0	544	45	589
Ukjent fredet rovvilt	15	108	25	148
Sum	108	2006	809	2923

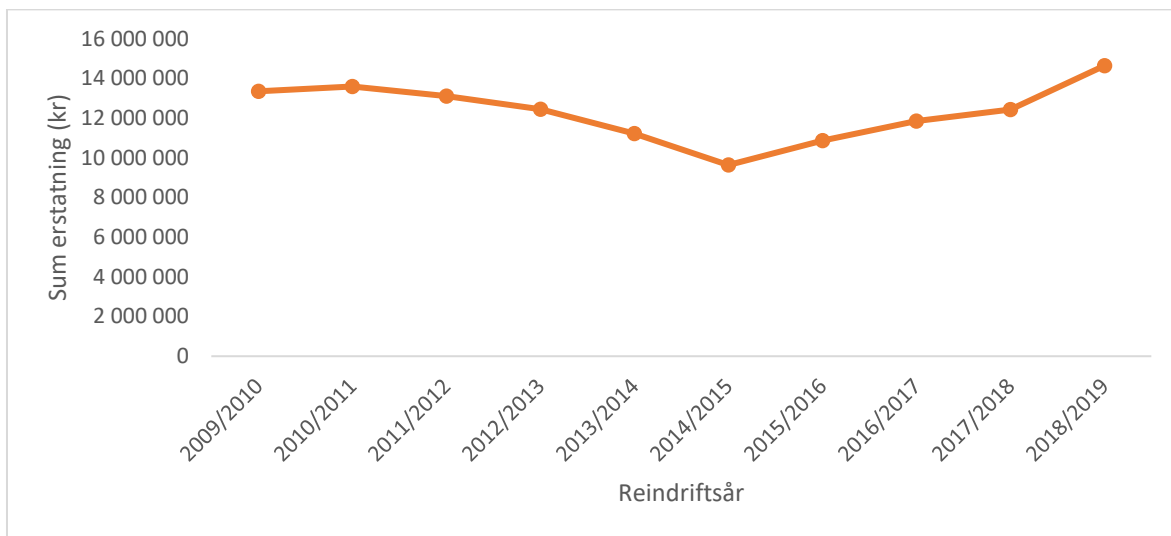
Figur 1 Erstattet tamrein med prosentvis fordeling på skadevolder. Største skadevolder på tamrein er gaupe og jerv.

For reindriftsåret 2018/2019 erstattet Fylkesmannen i Trøndelag 42 % av all rein som ble søkt erstattet som drept av fredet rovvilt. Dette er en noe høyere andel enn for reindriftsåret 2017/2018. Da ble 2827 dyr erstattet, dette utgjorde 39 % av antall rein som ble søkt erstattet. For reindriftsåret 2018/2019 ble det utbetalt et erstatningsbeløp på kr 14.3 millioner.

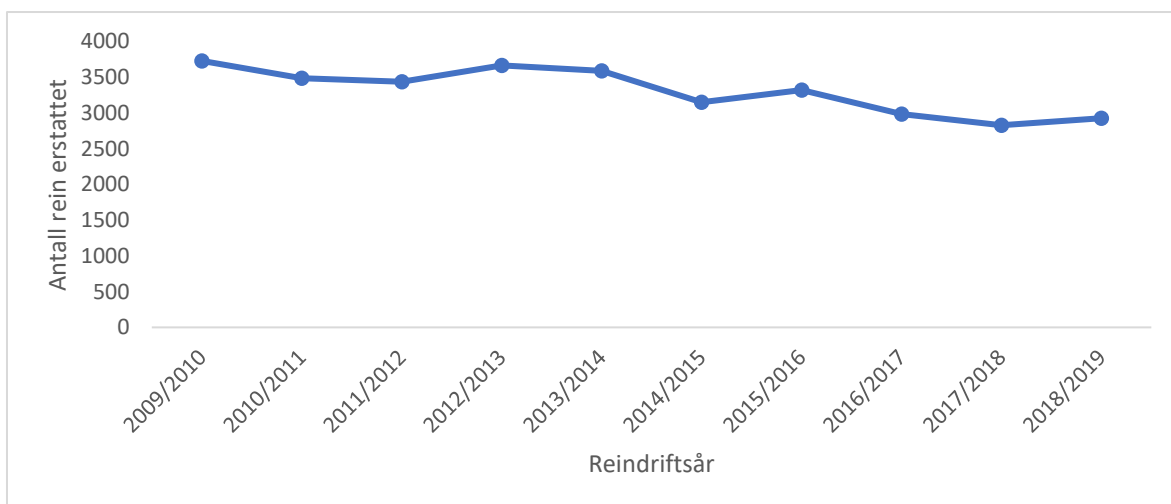
Tamrein: Utvikling i tap og erstatning over tid

- Utbetalt erstatning for reindriftsåret 2018/2019 var i overkant av 2.2 millioner kroner høyere enn for 2017/2018. Sum utbetalt erstatning har vært jevnt stigende de siste fire år (figur 2).
- Antall rein erstattet var 96 flere for reindriftsåret 2018/2019 sammenlignet med fjoråret. Likevel er det en negativ trend for totalt antall rein erstattet i Trøndelag den siste tiårs-perioden (figur 3).
- Antall simler som erstattes har vært jevnt økende siden 2014/2015, mens det er en tendens til at færre kalver erstattes.
- Det har blitt flere tamrein i Trøndelag i løpet av siste tiårsperiode.

- Antall rein som søkes erstattet fluktuerer mellom år, men ser ut til å holdes relativt stabilt. Det ble søkt om 236 færre tamrein i 2018/2019 enn året før.
- Antall rein tapt til andre årsaker enn fredet rovvilt var på 855 dyr i 2018/2019, 187 flere enn i 2017/2018. Det er en svakt økende tendens for tap til andre årsaker de senere år.
- I gjennomsnitt søkes det om erstatning for 28 % av all rein i fylket. Denne prosenten har holdt seg stabil i tiårsperioden.
- I gjennomsnitt erstattes 48 % av rein som det søkes erstatning for. Det er en nedadgående trend for andel erstattet, men i 2018/2019 ble 42 % av omsøkte dyr erstattet, mot 39 % i 2017/2018.

Figur 2 Total erstatningssum utbetalt i Trøndelag per reindriftsår, fra 2009/2010 til i dag.

Figur 3 Utvikling i antall rein som erstattes som tapt til fredet rovvilt fra reindriftsår 2009/2010 frem til i dag.

Erstatning for sau tapt til fredet rovvilt i Trøndelag

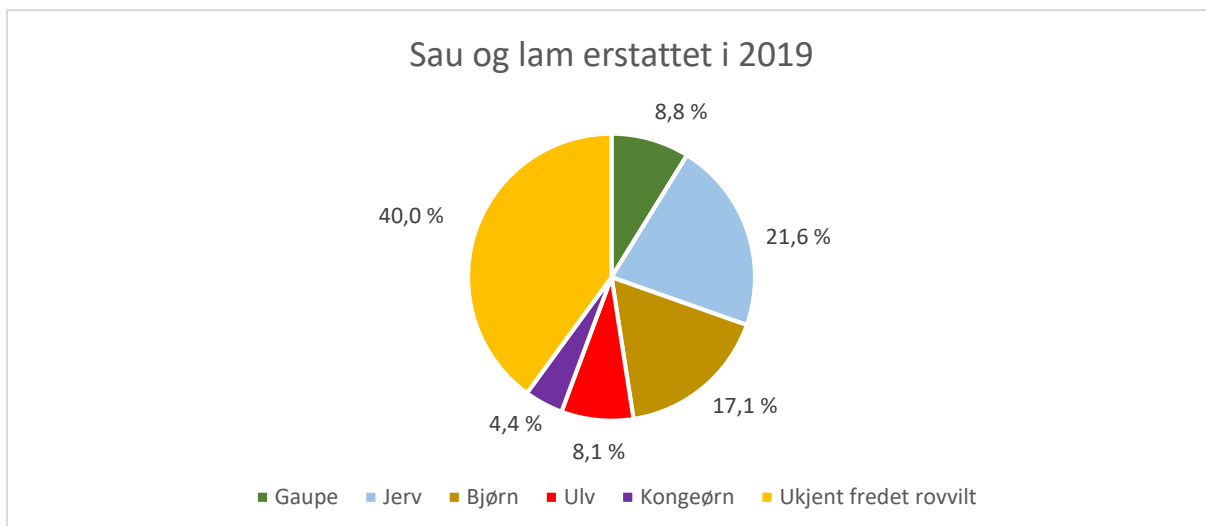
Det er utbetalt 16.1 millioner kroner i erstatning for sau tapt til fredet rovvilt i 2019 (tabell 3). Omtrent 70 000 sau og 118 000 lam gikk på utmarksbeite i Trøndelag denne sommeren. Av disse er 1756 sau og 7570 lam meldt tapt i søknad om erstatning. Dette tilsvarer et tap på 2.5 % sau og 6.3 % av lammene. Majoriteten av disse dyrene er meldt tapt som følge av rovvilt, men 73 sau og 94 lam er meldt tapt til andre årsaker (ulykke, sykdom, trafikk og hund). Denne beitesesongen ble i underkant av 500 sau/lam påvist drept av fredet rovvilt. Dette utgjør 8 % av antall dyr erstattet.

Antall dyr erstattet

Fylkesmannen i Trøndelag har erstattet 1211 sau og 4945 lam for beitesesongen 2019. Fylkesmannen har altså erstattet 72 % av sau og 66 % av lammene som er søkt erstattet.

Tabell 2 Kommunevis oversikt over søknader og erstatning (for sau i kr) i Trøndelag 2019.

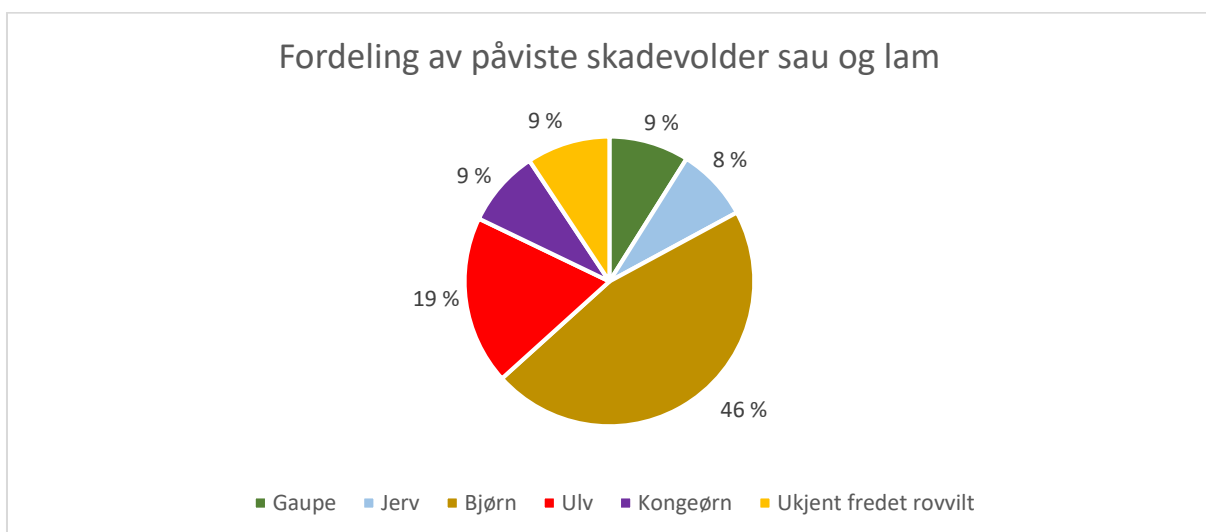
Kommune	Antall søknader	Antall sau erstattet	Antall lam erstattet	Sum erstatning
Trondheim	1	10	8	65105
Steinkjer	14	87	269	938191
Namsos	3	7	48	134396
Hemne	2	0	18	38427
Åfjord	7	10	89	236226
Osen	3	5	39	108310
Oppdal	48	80	927	2264824
Rennebu	27	50	284	807931
Meldal	1	3	37	91289
Røros	3	12	33	119203
Holtålen	13	34	110	392879
Midtre Gauldal	12	24	85	287391
Melhus	1	0	1	1820
Klæbu	2	0	31	63572
Malvik	2	2	25	61300
Selbu	16	74	201	787522
Tydal	2	9	16	77743
Meråker	10	27	164	489301
Stjørdal	7	22	46	180135
Levanger	20	80	362	1103067
Verdal	32	211	753	2471221
Verran	13	29	109	319797
Namdalseid	9	7	40	106856
Snåsa	11	115	268	1204727
Lierne	3	9	23	95858
Røyrvik	2	0	1	1847
Namsskogan	2	118	234	1158970
Grong	2	120	136	941513
Høylandet	7	5	118	269083
Overhalla	2	35	131	453378
Flatanger	3	5	130	310983
Nærøy	1	0	16	33753
Inderøy	2	2	3	10657
Indre Fosen	11	6	119	278681
Rindal	7	13	71	202413
Totalsum	301	1211	4945	16106250

Figur 4 Erstattede sau og lam fordelt på skadevolder i Trøndelag 2019.

Påviste tap

Av kadaver av sau og lam med påvist skadeårsak (antatt sikker og dokumentert), er 46 % tapt til bjørn, 19 % til ulv, mens 8-9 % er tapt til hver av artene gaupe, jerv, kongeørn og 'ukjent fredet rovvilt' (figur 5). Av de innmeldte og undersøkte dyrene er fem sau/lam påvist tapt til hund, tre er påvist tapt til rødrev. Fire sau/lam er døde som følge av sykdom, 12 som følge av ulykke, to med dødsårsak 'annen'. 77 sau/lam er påvist tapt til 'ikke rovvilt'. I tillegg kommer en betydelig andel dyr der tapsårsak er ukjent (348 sau og lam).

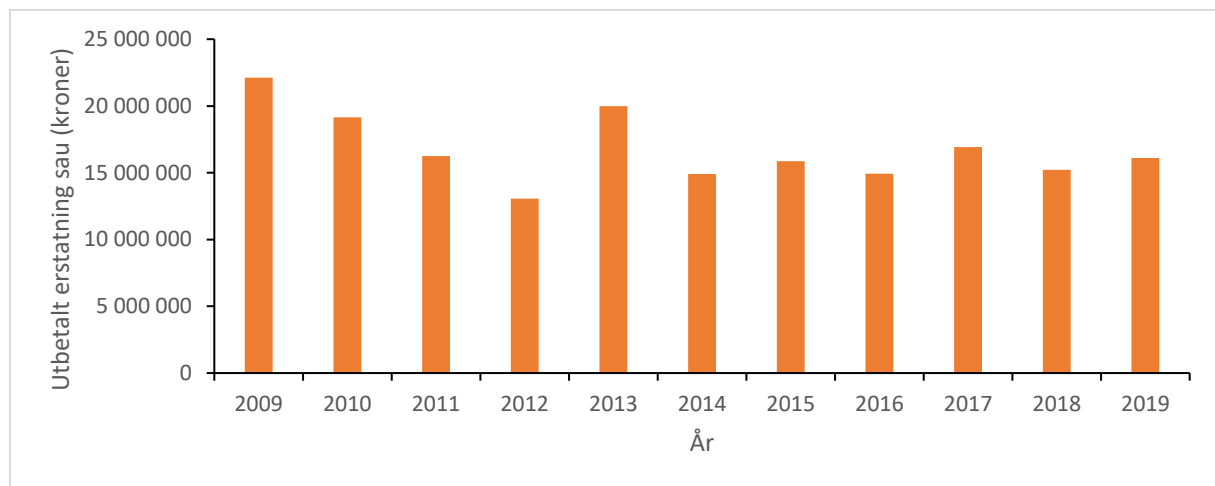
Figur 5 Fordeling av påvist skadevolder for kadaver av sau og lam 2019.

Tabell 3 Alle kadaver av sau og lam med undersøkt skadeårsak, registrert i Rovbase fra Trøndelag, beitesesongen 2019.

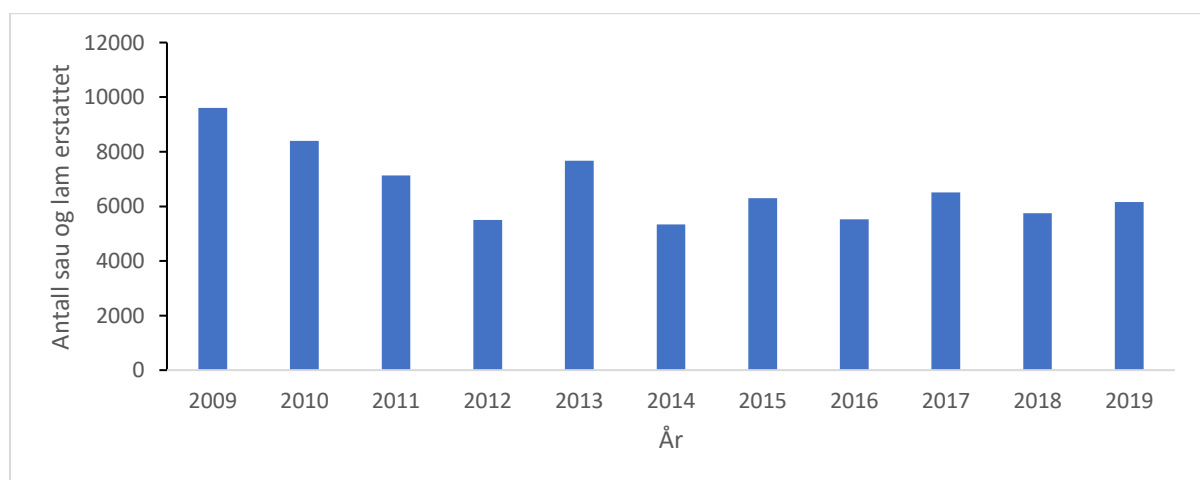
	Gaupe	Jerv	Bjørn	Ulv	Kongeørn	Ukjent fredet rovvilt	Ikke rovvilt	Rødrev	Hund	Sykdom	Ulykke	Annet	Ukjent
Antatt sikker	10	10	139	52	20	31	22	1	2	4	7	1	
Dokumentert	37	33	104	47	25	18	55	2	3		5	1	
Usikker	10	7	12	6	6	7			5		2		348
Totalsum	57	50	255	105	51	56	77	3	10	4	14	2	348

Sau: Utvikling i tap og erstatning over tid

Fylkesmannen har betalt ut mer erstatning for sau i 2019 i forhold til 2018 (16.1 million i 2019 vs. 15.1 million i 2018, figur 6). Antall dyr erstattet er også høyere i 2019 i forhold til 2018 (6156 vs. 5743). Dette til tross for at det er sluppet færre dyr i 2019 (194 916 sau/lam) sammenlignet med 2018 (198 720 sau/lam). Antall dyr erstattet har vært relativt stabilt de siste 7 år (figur 7).

Figur 6 Utbetalt erstatning for sau og lam tapt til fredet rovvilt i Trøndelag i perioden 2009 til 2019.

Figur 7 Antall sau og lam erstattet i Trøndelag i perioden 2009 til 2019.

Vite mer?

Du kan selv finne mer informasjon om antall funn av drepte tamrein og sau, tapsårsaker og historiske erstatningstall, på www.rovbase.no.